

Joanna Falkowska

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

**SPRAWOZDANIE Z MIĘDZYNARODOWEJ
KONFERENCJI NAUKOWEJ
NT. „KRESOWE DZIEDZICTWO
– NARODY, WYZNANIA, KULTURA”**

W dniach 8–9 listopada 2012 roku w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu odbywała się międzynarodowa konferencja naukowa nt. „Kresowe dziedzictwo – narody, wyznania, kultura”. Konferencja została zorganizowana przez Instytut Historii PWSW w Przemyślu oraz Instytut Nauk o Wychowaniu Akademii Ignatianum w Krakowie.

Podczas konferencji w Przemyślu wygłoszono 31 referatów, które koncentrowały się wokół następujących obszarów badawczych: życie polityczne, społeczne, gospodarcze, religijne wschodnich ziem Rzeczypospolitej, sylwetki wybitnych mieszkańców tych ziem oraz ich osiągnięcia, rozwój życia społecznego, folkloru i sportu, problemy współżycia mniejszości narodowych i religijnych, zagadnienia dotyczące II wojny światowej i jej skutków, rola Kościoła katolickiego i innych kościołów w życiu społeczeństwa, życie naukowe (m.in. wyższe uczelnie, towarzystwa itp.), kultura, oświata i wychowanie.

Prelegenci biorący udział w konferencji reprezentowali m.in. następujące ośrodki akademickie: Akademia Ignatianum w Krakowie, Uniwersytet Jagielloński, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Akademia Pomorska w Słupsku, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toru-

niu, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Ponadto w konferencji wzięli udział reprezentanci takich ośrodków, jak: Instytut Pamięci Narodowej i Muzeum Gross-Rosen oraz wydawnictw – „Kurier Galicyjski” i „Ranok”.

W ramach obrad zostały zaplanowane dwie sesje plenarne (*Ślady kresowych dziejów, Kresowianie wczoraj i dziś*), oraz dwie sekcje tematyczne (*W kręgu narodów i wyznań, W kręgu kultury*). Warto zwrócić szczególną uwagę na wystąpienia dotyczące śladów kresowych dziejów. Wiele miejsca w obradach plenarnych poświęcono też życiu codziennemu społeczeństwa kresowego (w prezentacji Barbary Kubis). Portret zbiorowy dyplomatów II RP urodzonych w Galicji Wschodniej został ukazany w wystąpieniu Wojciecha Bilińskiego. Z kolei Adrianna Szczerba przybliżyła problem ochrony zabytków archeologicznych na ziemiach wschodnich dawnej RP. Sokolnie w przestrzeni miast i miasteczek na terenie Kresów Południowo-Wschodnich były natomiast przedmiotem rozważań Ewy Perlińskiej-Kobierzyńskiej. Ważnym punktem drugiej sesji plenarnej było wystąpienie Pawła Naleźniaka, który omówił kwestię ratowania Żydów w czasie okupacji niemieckiej we Lwowie. Rolę duchowieństwa greckokatolickiego w stosunkach polsko-ukraińskich w latach 1989–2011 ukazał Adam Kulczycki, a zagadnienie relacji Kościoła rzymskokatolickiego do mniejszości polskiej na Ukrainie podjęła Agnieszka Sawicz.

W dalszej części tego spotkania naukowego obradowały dwie sekcje tematyczne. W pierwszej z nich skoncentrowano się na aspektach dotyczących narodów i wyznań. Poruszono m.in. takie zagadnienia, jak: działalność społeczności żydowskiej w wystąpieniach Magdaleny Malik oraz Joanny Potaczek, funkcjonowanie biskupów unickich w prezentacji Doroty Weredy, elementy białoruskiej tożsamości narodowej we współczesnych białoruskich podręcznikach szkolnych (Miłosz Janusz). Sekcja druga dotyczyła przede wszystkim sylwetek wybitnych mieszkańców Kresów Wschodnich, ich osiągnięć naukowych, artystycznych, literackich, gospodarczych i technicznych. Została więc zaprezentowana działalność i dorobek takich postaci związa-

nych z Kresami, jak: profesor Marcei Chlamtacz (Renata Wiaderna-Kuśnierz), uczony i działacz oświatowy Euzebiusz Czerkawski (Joanna Falkowska), publicysta Ksawery Pruszyński (Anna Modzelewska), malarz Henryk Rodakowski (Łukasz Wiącek). Ponadto przybliżono działalność m.in. filomatów lwowskich (w prezentacji Moniki Stankiewicz-Kopeć), polskiego środowiska muzycznego Wilna (w referacie Viktorii Antochyk) oraz polskich zespołów pieśni i tańca także działających na terenie Wilna (Katarzyna Stukus).

Głównym celem przemyskiego spotkania naukowego było więc, w opinii jego organizatorów, zaprezentowanie wyników badań dotyczących różnorodnych zjawisk, idei, procesów kulturowych i społecznych, które występowały na wschodnich ziemiach Rzeczypospolitej. Ponadto inicjatorzy konferencji mają nadzieję, że przyczyni się ona do popularyzacji wiedzy o istotnych zagadnieniach dotyczących mieszkańców (w przeszłości i obecnie) tych ziem. Warto wspomnieć, że gospodarze konferencji uatrakcyjnili jej program, organizując wycieczkę na Ukrainę (Nowy Rozdół i Lwów).

